חוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969 [1]

בית דין לעבודה

1. בית-דין לעבודה (להלן - בית הדין) יהיה של שתי ערכאות: בית-דין אזורי ובית-דין ארצי.

שופטים ונציגי ציבור

2. לבית הדין יתמנו שופטים ונציגי-ציבור.

הכשירות להיות שופט

(תיקון התשנ"ב)

3. מי שכשיר להתמנות שופט בית-משפט מחוזי, לפי חוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן - חוק בתי המשפט), כשיר להתמנות שופט בית הדין (להלן - שופט).

---

[1]. ס"ח 533, התשכ"ט, עמ' 70.

תיקונים: ס"ח 635, התשל"א (5.8.1971), עמ' 176;
ס"ח 653, התשל"ב (31.3.1972), עמ' 73;
ס"ח 686, התשל"ג (1.3.1973), עמ' 78;
ס"ח 711, התשל"ג (2.8.1973), עמ' 237 [התשל"ג (מס' 2)];
ס"ח 758, התשל"ה (6.2.1975), עמ' 59;
ק"ת 3644, התשל"ז (30.12.1976), עמ' 644;
ס"ח 811, התשל"ח (21.5.1978), עמ' 190;
ס"ח 972, התש"ם (5.6.1980), עמ' 135;
ס"ח 1030, התשמ"א (15.6.1981), עמ' 319;
ס"ח 1110, התשמ"ד (8.3.1984), עמ' 83;
ס"ח 1119, התשמ"ד (20.6.1984), עמ' 154 [התשמ"ד (מס' 2)];
ס"ח 1149, התשמ"ה (3.7.1985), עמ' 140;
ס"ח 1156, התשמ"ה (7.8.1985), עמ' 208 [התשמ"ה (מס' 2)];
ס"ח 1191, התשמ"ו (13.8.1986), עמ' 217;
ס"ח 1211, התשמ"ז (9.4.1987), עמ' 71;
ס"ח 1240, התשמ"ח (3.3.1988), עמ' 42;
ס"ח 1274, התשמ"ט (13.4.1989), עמ' 49;
ס"ח 1319, התש"ן (14.6.1990), עמ' 150;
ס"ח 1349, התשנ"א (21.3.1991), עמ' 112;
ס"ח 1350, התשנ"א (26.3.1991), עמ' 116 [התשנ"א (מס' 2)];
ס"ח 1383, התשנ"ב (13.2.1992), עמ' 71;
ס"ח 1390, התשנ"ב (24.3.1992), עמ' 143 [התשנ"ב (מס' 2)];
ס"ח 1469, התשנ"ד (26.6.1994), עמ' 175 (חוק ביטוח בריאות ממלכתי);
ס"ח 1497, התשנ"ה (28.12.1994), עמ' 75;
ס"ח 1559, התשנ"ו (31.1.1996), עמ' 52;
ס"ח 1578, התשנ"ו (21.3.1996), עמ' 206 [התשנ"ו (מס' 2)];
ס"ח 1630, התשנ"ז (17.7.1997), עמ' 190;
ס"ח 1658, התשנ"ח (5.3.1998), עמ' 157;
ס"ח 1661, התשנ"ח (14.3.1998), עמ' 170 [התשנ"ח (מס' 2)];
ס"ח 1766, התשס"א (25.12.2000), עמ' 73;
ס"ח 1772, התשס"א (10.1.2001), עמ' 125 [התשס"א (מס' 2)];
ס"ח 1788, התשס"א (17.5.2001), עמ' 380 [התשס"א (מס' 3)];
ס"ח 1804, התשס"א (7.8.2001), עמ' 499 [התשס"א (מס' 4)];
ס"ח 1837, התשס"ב (21.3.2002), עמ' 212;
ס"ח 2064, התשס"ו (2.8.2006), עמ' 400;
ס"ח 2103, התשס"ז (12.7.2007), עמ' 383. הצ"ח – ממשלה 298, התשס"ז, עמ' 612;
ס"ח 2159, התשס"ח (26.6.2008), עמ' 575. הצ"ח – כנסת 137, התשס"ז, עמ' 99;
ס"ח 2203, התשס"ט (23.7.2009), עמ' 242. הצ"ח – ממשלה 436, התשס"ט, עמ' 348;
ס"ח 2326, התשע"ב (19.12.2011), עמ' 74. הצ"ח – ממשלה 363, התשס"ח, עמ' 376.
ס"ח 2329, התשע"ב (4.1.2012), עמ' 98 [התשע"ב (מס' 2)]. הצ"ח – כנסת 412, התשע"ב, עמ' 2;
ס"ח 2332, התשע"ב (18.1.2012), עמ' 130 [התשע"ב (מס' 3)]. הצ"ח – ממשלה 521, התש"ע, עמ' 1180;
ס"ח 2338, התשע"ב (27.2.2012), עמ' 176 [התשע"ב (מס' 4)]. הצ"ח – כנסת 222, התשס"ח, עמ' 259;
ס"ח 2350, התשע"ב (1.4.2012), עמ' 303 [התשע"ב (מס' 5)]. הצ"ח – ממשלה 580, התשע"א, עמ' 610. ראו הוראות תחולה ומעבר בסעיף 18 לתיקון.
ס"ח 2387, התשע"ג (15.11.2012), עמ' 34. הצ"ח – כנסת 492, התשע"ב, עמ' 282;
ס"ח 2436, התשע"ד (5.3.2014), עמ' 328. הצ"ח – ממשלה 649, התשע"ב, עמ' 282;
ס"ח 2459, התשע"ד (15.7.2014), עמ' 600. הצ"ח – כנסת 535, התשע"ד, עמ' 44 (כולל החלפת המונח "מעביד" ב"מעסיק" ו"יחסי עובד ומעביד" ל"יחסי עבודה" כולל כל ההטיות הדקדוקיות שלהם);
ס"ח 2481, התשע"ה (16.12.2014), עמ' 64. הצ"ח – כנסת 582, התשע"ה, עמ' 26;
ס"ח 2554, התשע"ו (7.6.2016), עמ' 891. הצ"ח – ממשלה 964, התשע"ו, עמ' 112.
ס"ח 2584, התשע"ז (17.11.2016), עמ' 8. הצ"ח – כנסת 633, התשע"ו, עמ' 94;
ס"ח 2592, התשע"ז (29.12.2016), עמ' 220. הצ"ח – ממשלה 1083, התשע"ז, עמ' 433;
ס"ח 2632, התשע"ז (5.4.2017), עמ' 665 [התשע"ז (מס' 2)]. הצ"ח – ממשלה 947, התשע"ה, עמ' 994;
ס"ח 2647, התשע"ז (3.7.2017), עמ' 1009 [התשע"ז (מס' 3)]. הצ"ח – כנסת 708, התשע"ז, עמ' 180;
ק"ת 11576, התשפ"ה (4.12.2024), עמ' 362.

סייג למינוי שופט

(תיקונים: התשנ"א, התשנ"ב)

3א. על מועמד להתמנות שופט בית הדין יחולו הוראות סעיף 7א לחוק בתי המשפט.

מינוי שופטים

[תיקונים: התשמ"ד, התשע"ב (מס' 5)]

4. (א) שופט יתמנה בידי נשיא המדינה לפי בחירה של הועדה לבחירת שופטים לפי סעיף 4(ב) לחוק-יסוד: השפיטה, אלא שחברי הממשלה בועדת הבחירה יהיו שר המשפטים ושר התעשייה, המסחר והתעסוקה.

(ב) שופט יצהיר הצהרת אמונים כאמור בסעיף 6 לחוק-יסוד: השפיטה.

(ג) היו שר המשפטים ושר התעשייה, המסחר והתעסוקה סבורים, שלתקופה מסויימת קיים צורך ששופט משופטי בתי המשפט יכהן כשופט בית הדין, יודיעו על כך לנשיא בית המשפט העליון, והוא רשאי למנות, בהסכמת המתמנה, שופט משופטי בית המשפט העליון או שופט משופטי בית-משפט מחוזי להיות שופט בית הדין לאותה תקופה; שופט שנתמנה על פי סעיף זה והתחיל בדיון יהיה מוסמך לסיימו גם לאחר תום תקופת מינויו.

נשיא בית הדין הארצי וסגנו

[תיקונים: התש"ן, התשס"ז, התשע"ב (מס' 2)]

5. (א) בבית הדין הארצי יהיו נשיא וסגן-נשיא שיתמנו בדרך שנקבעה למינוי שופט.

(ב) נתפנה מקומו של נשיא בית הדין הארצי וכל עוד הנשיא החדש לא התחיל לכהן, או נעדר הנשיא מן הארץ או שנבצר ממנו זמנית למלא תפקידו, ימלא סגן הנשיא אתם התפקידים המוטלים על הנשיא וישתמש בסמכויות הנתונות לו לפי כל חיקוק.

(ג) תקופת כהונתם של נשיא בית הדין הארצי וסגן נשיא בית הארצי תהיה שבע שנים מיום המינוי, ולא ניתן לשוב ולמנותם לתקופת כהונה נוספת באותו תפקיד.

(ד) (בוטל).

נשיא בית הדין האזורי וסגנו

[תיקונים: התשס"ז, התשע"ב (מס' 5)]

6. (א) נשיאים וסגני נשיאים של בתי דין אזוריים יתמנו בידי שר המשפטים ושר התעשיה המסחר והתעסוקה, בהסכמת נשיא בית הדין הארצי לעבודה, מקרב השופטים של בתי הדין האזוריים.

(ב) תקופת כהונתם של נשיאים וסגני נשיאים של בתי דין אזוריים תהיה שבע שנים מיום המינוי, ולא ניתן לשוב ולמנותם לתקופת כהונה נוספת באותו תפקיד בבית דין אזורי.

(ג) לא יתמנה לנשיא בית דין אזורי או לסגן נשיא בית דין אזורי מי שלא יוכל לכהן בתפקיד זה במשך שלוש שנים לפחות עקב יציאתו לקצבה לפי הוראות סעיף 13(א)(1) לחוק בתי המשפט כפי שהוא מוחל בסעיף 8(ב).

שופט בפועל

[תיקונים: התשמ"ד (מס' 2), התשנ"ב, התשס"ז, התשע"ב (מס' 5)]

7. שר המשפטים, בהתייעצות עם שר התעשייה, המסחר והתעסוקה ובהסכמת נשיא בית הדין הארצי, רשאי למנות, בהסכמת המתמנה, שופט בית הדין הארצי לכהן בפועל כנשיא בית דין אזורי או כשופט בית-דין אזורי, ושופט בית-דין אזורי לכהן בפועל כשופט בית הדין הארצי; כהונה בפועל, ברציפות או לסירוגין, לא תארך יותר משנה אחת מתוך תקופה של שלוש שנים.

שופט עמית

(תיקון התשע"ד)

7א. (א) שר המשפטים, בהתייעצות עם שר הכלכלה, ונשיא בית הדין הארצי לעבודה כאחד, רשאים למנות שופט בית דין אזורי שיצא לקצבה לפי סעיף 13(א)(1), (ב) או (ג) לחוק בתי המשפט לתפקיד של שופט עמית בבית דין אזורי, ואם יצא לקצבה לפי סעיף 13(ב)(3) לחוק האמור - אם הנסיבות שבשלן יצא לקצבה אינן מונעות ממנו לכהן כשופט עמית (בחוק זה - שופט עמית).

(ב) לא ימונה שופט כשופט עמית אלא אם כן חלפו 45 ימים מיום ששר המשפטים ונשיא בית הדין הארצי לעבודה הודיעו לוועדה לבחירת שופטים כאמור בסעיף 4 על הכוונה למנותו ושום חבר ועדה לא הגיש הסתייגות למינוי; הוגשה הסתייגות בתקופה האמורה, תדון בה הוועדה ותחליט אם לאשר את המינוי.

(ג) שופט עמית ימונה לתקופה שלא תעלה על ארבע שנים, ושר המשפטים ונשיא בית הדין הארצי לעבודה רשאים, לפי בחירת הוועדה לבחירת שופטים כאמור בסעיף 4, להאריך את מינויו לתקופה אחת נוספת שלא תעלה על שנתיים, והכול ובלבד שלא יכהן כשופט עמית מי שגילו עולה על 75.

(ד) שופט עמית יראו אותו כשופט לכל דבר ועניין, ואולם יכול שיכהן במשרה חלקית.

(ה) מספר השופטים העמיתים שיכהנו לא יעלה על 15 אחוזים ממספר התקנים המאוישים של שופטים בבתי הדין האזוריים לעבודה.

מעמדו של שופט בית הדין

[תיקונים: התשמ"ד, התשנ"ב, התשע"ב (מס' 5)]

8. (א) על שופט יחולו הוראות סעיפים 5, 7 עד 14 לחוק יסוד: השפיטה בשינוי זה: בסעיף 9(א) לחוק־יסוד: השפיטה, אחרי "אלא בהסכמת נשיא בית המשפט העליון" יקראו "ונשיא בית הדין הארצי".

(ב) סעיף 5, וסעיפים 11 עד 24 ו־46 לחוק בתי המשפט, יחולו בשינויים המחויבים על שופט בבית הדין.

ייחוד הכהונה

[תיקון התשע"ב (מס' 5)]

9. (בוטל).

מינוי נציגי ציבור

[תיקונים: התשמ"ה (מס' 2) , התשנ"ב (מס' 2), התשע"ב (מס' 5), התשע"ד]

10. (א) נציגי הציבור בבית הדין יהיו נציגי עובדים ונציגי מעסיקים, שימנו שר המשפטים ושר התעשייה המסחר והתעסוקה (בחוק זה – השרים)

לאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת לעניין נציגי ציבור, שמונתה לפי סעיף 16א.

(ב) כשיר להתמנות לנציג ציבור מי שמתקיימים לגביו כל אלה:

(1) הוא בעל ניסיון של חמש שנים לפחות בתפקיד או בפעילות בתחום משפט העבודה, יחסי עבודה, רווחה, ביטחון סוציאלי, כלכלה או מינהל ציבורי, לרבות ניסיון בהוראה או במחקר בתחומים אלה במסגרת אקדמית;

(2) הוא לא הורשע בעבירה פלילית, שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לכהן כנציג ציבור; לעניין זה, "הורשע", בעבירה פלילית – לרבות מי שבית המשפט קבע כי ביצע את העבירה;

(3) הוא לא הורשע בעבירת משמעת אשר מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לכהן כנציג ציבור.

(ג) היו תלויים ועומדים נגד אדם הליכים בעבירות כאמור בסעיף קטן (ב)(2) או (3), רשאים השרים לדחות את החלטתם בעניין מינויו עד לסיום ההליכים נגדו; בסעיף זה, "הליכים" – החל בחקירה על פי דין.

(ד) במינוי נציגי ציבור, יפעלו השרים למתן ביטוי הולם, בנסיבות העניין, לייצוגן של אוכלוסיות שונות.

תקופת כהונה של נציג ציבור

[תיקון התשע"ב (מס' 5)]

11. מינויו של נציג-ציבור הוא לארבע שנים, אך מותר לחזור ולמנותו לתקופת כהונה נוספת אחת, ובלבד שלא יכהן כנציג ציבור מי שמלאו לו 75 שנים.

תקנות לעניין מינוי נציגי ציבור וכהונתם

[תיקון התשע"ב (מס' 5)]

11א. השרים רשאים לקבוע, לאחר התייעצות עם נשיא בית הדין הארצי, עם ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה ועם ארגונים ארציים של מעבידים שלדעת השרים הם יציגים ונוגעים בדבר, הוראות נוספות בעניין מינוי של נציגי ציבור בבית הדין וכהונתם, לרבות בעניינים אלה:

(1) הליכי מיון למועמדים להתמנות לנציגי ציבור, וכן הכשרת נציגי ציבור מכהנים ובכלל זה השתלמויות שעליהם לעבור;

(2) אמות מידה לחידוש מינוי של נציג ציבור בתום תקופת כהונתו;

(3) פרסום הודעה לציבור בדבר הכוונה למנות נציג ציבור ובדבר הדרך להגשת מועמדות להתמנות לנציג ציבור.

פרסום מינוי

12. נציג-ציבור שמינויו פורסם ברשומות אין עוררין על מינויו.

התפטרות נציג ציבור

13. נציג-ציבור רשאי להתפטר מתפקידו במתן הודעה בכתב לשר המשפטים; כהונתו תופסק כתום שלושים יום מהגשת כתב ההתפטרות, אם לא הסכים שר המשפטים למועד קצר יותר.

סיום משפטים

[תיקון התשע"ב (מס' 5)]

14. נציג ציבור שהחל בדיון ותקופת מינויו לכהונה הסתיימה יהיה מוסמך לסיים את הדיון בתוך שישה חודשים מיום סיום הכהונה, אלא אם כן הוא הועבר או הושעה מכהונתו לפי סעיף 15(ה)(1)(ב) או (ז), או לפי סעיף 15א(א) או (ב).

בירור תלונות נגד נציגי ציבור והטלת אמצעי משמעת

[תיקון התשע"ב (מס' 5)]

15. (א) תלונה נגד נציג ציבור בשל התנהגות שאינה הולמת את תפקידו או בשל הפרת כללי האתיקה לנציגי ציבור שנקבעו לפי סעיף קטן (ח), תוגש לוועדה המייעצת לעניין נציגי ציבור או לנשיא בית הדין הארצי שיעבירה לוועדה.

(ב) הוועדה המייעצת לעניין נציגי ציבור תהיה אחראית לבירור תלונות שהוגשו לפי סעיף קטן (א); בירור תלונה יהיה בדרך שתיראה לוועדה המייעצת והיא לא תהיה קשורה להוראות שבסדרי הדין או בדיני הראיות, פרט לדינים בדבר ראיות חסויות.

(ג) הוועדה המייעצת לעניין נציגי ציבור תיתן לנציג הציבור שהתלונה נוגעת אליו, הזדמנות להשמיע את דבריו לפניה, בהקדם האפשרי בנסיבות העניין.

(ד) הוועדה המייעצת לעניין נציגי ציבור תעביר, בתום בירור תלונה, את ממצאיה והמלצותיה לשרים.

(ה) (1) השרים רשאים, על יסוד המלצות הוועדה המייעצת לעניין נציגי ציבור ולאחר התייעצות עם נשיא בית הדין הארצי, לקבוע כי תלונה נגד נציג ציבור היא מוצדקת ולהטיל על נציג הציבור הנילון אחד מאמצעי משמעת אלה:

(א) נזיפה;

(ב) העברתו מכהונתו או אי־חידושה.

(2) שר המשפטים יודיע בכתב למתלונן על ההחלטה לפי פסקה (1).

(ו) מצאו השרים, על יסוד המלצות הוועדה המייעצת לעניין נציגי ציבור ולאחר התייעצות עם נשיא בית הדין הארצי, שהתלונה לא היתה מוצדקת, יודיע שר המשפטים על כך בכתב למתלונן.

(ז) הוגשה תלונה נגד נציג ציבור, רשאים השרים, על יסוד המלצות הוועדה המייעצת ולאחר התייעצות עם נשיא בית הדין הארצי, להשעותו מכהונתו עד למתן החלטה לפי סעיף זה בעניינו.

(ח) נשיא בית הדין הארצי רשאי, לאחר התייעצות עם השרים, לקבוע כללי אתיקה לנציגי ציבור.

(ט) הוועדה המייעצת לעניין נציגי ציבור רשאית, ביוזמתה, לפתוח בהליך בירור נגד נציג ציבור אם היה לה יסוד סביר להניח כי הוא נהג בדרך שאינה הולמת את תפקידו או הפר כלל מכללי האתיקה, כאמור בסעיף קטן (א), ויחולו על הליך הבירור כאמור הוראות סעיף זה החלות על בירור תלונה.

העברה או השעיה מכהונה של נציג ציבור

[תיקון התשע"ב (מס' 5)]

15א. (א) השרים יעבירו נציג ציבור מכהונתו לפני תום תקופת כהונתו אם חדל להתקיים בו תנאי מהתנאים למינוי.

(ב) היו תלויים ועומדים נגד נציג הציבור הליכים בעבירות כאמור בסעיף 10(ב)(2) או (3), רשאים השרים להשעותו מכהונתו עד לסיום ההליכים נגדו; בסעיף זה, "הליכים" – החל בחקירה על פי דין.

(ג) החלטת השרים בעניין העברה או השעיה מכהונה, לא תינתן אלא לאחר שניתנה לנציג הציבור הזדמנות להשמיע את דבריו לפני הוועדה המייעצת, והוועדה המייעצת המליצה על העברתו או השעייתו מכהונה.

אי-תלות של נציגי ציבור

16. (א) אין על נציג-ציבור מרות בעניני שפיטה, אלא מרותו של הדין.

(ב) בפעולתו בבית הדין יפעל נציג-ציבור לפי מצפונו ולא יראה עצמו חייב בנאמנות לארגון שבהתייעצות עמו נתמנה או לציבור שהוא מייצג.

ועדה מייעצת לעניין נציגי ציבור

[תיקון התשע"ב (מס' 5)]

16א. (א) השרים ימנו ועדה לעניין נציגי ציבור (בחוק זה – ועדה מייעצת לעניין נציגי ציבור), ואלה תפקידיה:

(1) לייעץ לשרים בעניין מינוים של נציגי ציבור, כאמור בסעיף 10(א);

(2) לברר תלונות וכן לנקוט ביוזמתה בהליך בירור נגד נציגי ציבור ולהמליץ לשרים בעניינם, כאמור בסעיף 15;

(3) להמליץ לשרים בעניין העברה או השעיה מכהונה לפי סעיף 15א.

(ב) הרכב הוועדה לעניין נציגי ציבור יהיה כמפורט להלן:

(1) שופט בדימוס של בית הדין הארצי או של בית דין אזורי, שיקבע נשיא בית הדין הארצי, והוא יהיה היושב ראש;

(2) נציג שר המשפטים, מבין עובדי משרדו;

(3) נציג שר התעשייה המסחר והתעסוקה, מבין עובדי משרדו;

(4) נציג ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה;

(5) נציג ארגונים ארציים של מעבידים שלדעת השרים הם יציגים ונוגעים בדבר.

מינוי רשם

[תיקונים: התשמ"ו, התשע"ב (מס' 5), התשע"ז]

17. (א) נשיא בית הדין הארצי, לאחר התייעצות עם שר התעשייה, המסחר והתעסוקה ובאישור שר המשפטים, רשאי למנות שופט בית דין אזורי או אדם הכשיר להתמנות שופט בית-משפט שלום להיות רשם של בית-דין.

(ב) רשם שמינויו פורסם ברשומות, אין עוררין על מינויו.

(ג) סעיפים 21א עד 21ח לחוק בתי המשפט יחולו על רשם, בשינויים המחויבים.

הרכב בית דין אזורי

[תיקונים: התש"ם, התשמ"ה (מס' 2), התשע"ב (מס' 5), התשע"ד]

18. (א) בית-דין אזורי ידון בשלושה, שהם השופט – והוא יהיה אב בית-הדין – ושני נציגי-ציבור, האחד מנציגי העובדים והאחד מנציגי המעסיקים.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), בהתקיים האמור בפסקאות (1) או (2), ידון בית הדין האזורי לפני השופט כדן יחיד, בכפוף לאמור באותן פסקאות:

(1) בהליך המנוי בתוספת השלישית; ואולם רשאי נשיא בית דין אזורי להורות, לפני תחילת הדיון בעניין מסוים, כי הדיון בו יתקיים בהרכב כאמור בסעיף קטן (א);

(2) אם שופט של בית דין אזורי החליט על כך בהחלטה מנומקת, על פי בקשת אחד הצדדים, ולאחר שנתן לצדדים האחרים בהליך הזדמנות להשמיע את דבריהם בפניו; ואולם לא יחליט שופט של בית דין אזורי כאמור, בעניין תובענה לפי סעיף 24(א)(2) או (4).

(ג) ההחלטה בדבר הרכב בית-הדין תינתן לפני שנקבע מותב בית הדין, ואין אחריה ולא כלום.

(ג1) (בוטל).

(ד) בהליכים שבית הדין דן בהם בשלושה, יהיו לשופט לבדו הסמכויות המנויות בתוספת הרביעית.

(ה) השרים, בהתייעצות עם נשיא בית הדין הארצי ועם ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה ועם ארגונים ארציים של מעבידים שלדעת השרים הם יציגים ונוגעים בדבר, ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, רשאים, בצו, לשנות את התוספת השלישית, ובלבד שלא תכלול הליכים לפי סעיף 24(א)(2) או (4).

(ו) שר המשפטים, בהתייעצות עם נשיא בית הדין הארצי ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי, בצו, לשנות את התוספת הרביעית.

(ז) בצו כאמור בסעיפים קטנים (ה) או (ו) ניתן לקבוע כי השינוי האמור בצו יחול גם לעניין הליכים תלויים ועומדים.

מותב בית הדין האזורי

(תיקונים: התש"ן, התשס"ז)

19. מותב של בית-דין אזורי ייקבע על ידי שופט אותו בית-דין, ואם היו בו יותר משופט אחד – על ידי נשיא בית הדין האזורי או סגנו, ויכול שייקבע לתקופה מסויימת או לדיון בענין פלוני, או לדיון בענינים שבתחום ענף עבודה או מקצוע פלוני; מותב שנקבע לתקופה מסויימת והתחיל בדיון יהיה מוסמך לסיימו גם לאחר תום אותה תקופה.

הרכב בית הדין הארצי

[תיקונים: התשמ"ה (מס' 2), התשע"ב (מס' 5), התשע"ד]

20. (א) בית הדין הארצי ידון בחמישה, שהם שלושה שופטים ושני נציגי ציבור, נציג עובדים ונציג מעסיקים; ואולם רשאי נשיא בית הדין הארצי או סגנו להורות, לפני תחילת הדיון בעניין מסוים, או במהלכו, כי הדיון בו יתקיים לפני מספר בלתי זוגי גדול יותר של שופטים ולפני שני נציגי ציבור, נציג עובדים ונציג מעסיקים, או ארבעה נציגי ציבור, שני נציגי עובדים ושני נציגי מעסיקים, אם מצא כי מפאת חשיבותה, קשיותה או חידושה של שאלה משפטית שעולה באותו עניין, יש מקום לדיון לפני הרכב מורחב כאמור.

(א1) על אף הוראות סעיף קטן (א) –

(1) בערעור על פסק דין בהליך המנוי בתוספת השלישית ידון בית הדין הארצי בשלושה שופטים בלבד; ואולם רשאי נשיא בית הדין הארצי או סגנו להורות, לפני תחילת הדיון בעניין מסוים, או במהלכו, כי הדיון בו יתקיים בהרכב כאמור בסעיף קטן (א) או לפני מספר בלתי

זוגי גדול יותר של שופטים;

(2) בערעור על פסק דין של בית דין אזורי לפי סעיף 24(ב) ידון בית הדין הארצי בשלושה שופטים בלבד; ואולם רשאי נשיא בית הדין הארצי או סגנו להורות, לפני תחילת הדיון בעניין מסוים, או במהלכו, כי הדיון בו יתקיים לפני מספר בלתי זוגי גדול יותר של שופטים;

(3) בעניינים שהוא דן בהם לפי סעיף 25(1) ידון בית הדין בשבעה שהם שלושה שופטים, שני נציגי עובדים ושני נציגי מעסיקים; ואולם רשאי נשיא בית הדין הארצי או סגנו להורות, לפני תחילת הדיון בעניין מסוים, או במהלכו, כי הדיון בו יתקיים לפני מספר בלתי זוגי גדול יותר של שופטים ולפני ארבעה נציגי ציבור, שני נציגי עובדים ושני מעסיקים, אם מצא כי מפאת חשיבותה, קשיותה או חידושה של שאלה משפטית שעולה באותו עניין, יש מקום לדיון לפני הרכב מורחב כאמור.

(ב) בבית־הדין הארצי יהיו לאב בית־הדין או לשופט שהוא מינה לכך הסמכויות המנויות בתוספת הרביעית.

מותב בית הדין הארצי

(תיקון התשס"ז)

21. מותב של בית הדין הארצי ייקבע על־ידי נשיא בית־הדין; אב בית הדין יהיה מי שיושב בדין, שהוא הראשון מבין אלה:

(1) נשיא בית הדין;

(2) סגן נשיא בית הדין;

(3) נשיא לשעבר של בית הדין, ואם כמה נשיאים לשעבר יושבים בדין - הוותיק שביניהם, ובין בעלי ותק שווה - הקשיש שבהם;

(4) סגן לשעבר לנשיא בית הדין, ואם כמה סגנים לשעבר יושבים בדין - הוותיק שביניהם, ובין בעלי ותק שווה - הקשיש שבהם;

(5) הוותיק שבשופטים, ובין בעלי ותק שווה - הקשיש שבהם.

העדר נציג ציבור

[תיקון התשמ"ה (מס' 2)]

22. (א) נציג ציבור שהוזמן ולא בא רשאי בית הדין, מנימוקים שיירשמו, לקיים את הדיון ללא השתתפותו, והוא רשאי, בשים לב לשלב שבו נמצא הדיון, להורות על הפסקת השתתפותו של אותו נציג ציבור באותו הליך ולקבוע כי יש להמשיך את ההליך עם נציג ציבור אחר.

(ב) נשאר המותב מספר זוגי והיו הדעות שקולות, תכריע דעתו של אב בית־הדין.

מקום מושב ואיזור שיפוט

[תיקונים: התשנ"ב, התשע"ב (מס' 5)]

23. שר המשפטים, לאחר התייעצות עם שר התעשייה, המסחר והתעסוקה, יקים, בצו, את בתי־הדין האזוריים ויקבע בו את מקום־מושבם, אזור שיפוטם ומספר השופטים בכל אחד מהם; סעיפים 34 ו־36 לחוק בתי־המשפט, יחולו על בית־דין אזורי, בשינויים המחוייבים.

סמכות בית־דין אזורי

[תיקונים: התשל"א התשל"ב, התשל"ה, התשל"ו, התשמ"א, התש"ן, התשנ"ו, התשס"ט, התשע"ב (מס' 5), התשע"ד]

24. (א) לבית־דין אזורי תהא סמכות ייחודית לדון -

(1) בתובענות בין עובד או חליפו למעסיק או חליפו שעילתן ביחסי עבודה, לרבות השאלה בדבר עצם קיום יחסי עבודה ולמעט תובענה שעילתה בפקודת הנזיקין [נוסח חדש];

(1א) בתובענה שעילתה במשא ומתן לקראת כריתתו של חוזה ליצירת יחסי עבודה, בתובענה שעילתה בחוזה כאמור לפני שנוצרו יחסי עבודה או לאחר שנסתיימו יחסים כאמור, או בתובענה שעילתה בקבלת אדם לעבודה או באי־קבלתו;

(1ב) תובענה שעילתה בסעיפים 29, 31, 62 או 63 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] בקשר לסכסוך עבודה;

(1ג) תובענה שבין מעסיק לעובדיו, בקשר לסכסוך עבודה, שעילתה בסעיפים 16 או 17 לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969;

(1ד) בתובענה של עובד או נציג ארגון עובדים נגד מעסיק או נושא משרה אצלו, או של מעסיק או נושא משרה אצלו נגד עובד או נציג ארגון עובדים, בקשר ליחסי עבודה, שעילתה עוולה אזרחית לפי חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965; לעניין זה, "נושא משרה" - מנהל פעיל בתאגיד, שותף למעט שותף מוגבל, ממונה על העובד ופקיד האחראי מטעם התאגיד על תחום זכויות עובדים.

(2) בתובענה בין מי שיכולים להיות צדדים להסכם קיבוצי מיוחד כמשמעותו בחוק ההסכמים הקיבוציים, התשי"ז-1957 (להלן - חוק הסכמים קיבוציים), בענין קיומו, תחולתו, פירושו, ביצועו או הפרתו של הסכם קיבוצי או הסדר קיבוצי אחר או בכל ענין אחר הנובע מהם או בענין תחולתו, פירושו, ביצועו או הפרתו של כל דין;

(3) תובענות שלחברים אוחליפיהם אושלמעסיקים אוחליפיהם נגד קופות-גמל, כמשמעותן בחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958, אותובענות של קופות-הגמל נגד חבריהן או חליפיהם או נגד מעסיקים או חליפיהם, הכל אם התובענות נובעות מהחברות בקופות או מחבותם של מעסיקים לקופות, לפי הענין וכן כל תובענה לקצבה הנובעת מיחסי עבודה;

(4) תובענות שבין עובד לארגון-עובדים הקשורות בחברות או בתחום-פעילותו של הארגון בעניני עבודה;

(5) בכל ענין שמוענקת לבית־הדין האזורי סמכות בו על פי התיקונים לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח-1968, ולחוקים אחרים, כמפורט בתוספת הראשונה או בכל חוק אחר.

(א1) האמור בסעיף קטן (א) אינו בא לגרוע מהוראת כל דין לענין השיפוט בהליכי פשיטת־רגל, פירוק חברה או פירוק אגודה שיתופית.

(ב) לבית־דין אזורי תהא הסמכות לדון בעבירות על החיקוקים המפורשים בתוספת השניה והתקנות על פיהן; שר המשפטים ושר התעשייה, המסחר והתעסוקה רשאים, באישור ועדת העבודה של הכנסת, לתקן, בצו, את התוספת השניה, להוסיף עליה ולגרוע ממנה; בהליכים לפי סעיף קטן זה ידון שופט יחיד ויחולו סדרי הדין ודיני הראיות החלים בהליכים פליליים בבתי־המשפט.

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (א)(2), רשאי נשיא בית הדין הארצי או סגנו, על פי בקשה של בעל דין או של היועץ המשפטי לממשלה שהוגשה לפני תחילת הדיון או במהלכו, להורות שדיון בתובענה לפי הסעיף הקטן האמור, שהוא בעל חשיבות, דחיפות או רגישות מיוחדת, יתקיים בבית הדין הארצי.

סמכות בית־הדין הארצי

(תיקונים: התשל"ו, התש"ן)

25. לבית־הדין הארצי תהא הסמכות הייחודית לדון -

(1) בתובענה בין מי שיכולים להיות צדדים להסכם קיבוצי כללי כמשמעותו בחוק הסכמים קיבוציים בענין קיומו, תחולתו, פירושו, ביצועו

או הפרתו של הסכם קיבוצי או הסדר קיבוצי אחר או בכל ענין אחר הנובע מהם, או בענין תחולתו, פירושו, ביצועו או הפרתו של כל דין;

(2) בתובענות בין ארגון-עובדים לארגון-עובדים אחר ותובענות בין ארגון מעבידים לארגון מעבידים אחר, הכל אם התובענות נובעות מענינים שביחסי-עבודה.

ערעור לפני בית הדין הארצי

[תיקונים: התש"ן, התשע"ב (מס' 5)]

26. (א) פסק-דין של בית-דין אזורי לפי סעיף 24(א) ניתן לערעור לפני בית־הדין הארצי; כל החלטה אחרת של בית-דין אזורי ניתנת לערעור אם נתקבלה רשות לכך מנשיא בית-הדין הארצי או סגנו או שופט של בית הדין הארצי שנתמנה לכך על-ידי הנשיא. רשות כאמור בסעיף קטן זה, לגבי החלטה אחרת, תינתן אם שוכנע בית הדין כי אם הערעור על ההחלטה יידון במסגרת הערעור על פסק הדין ולא באופן מיידי, יהיה בכך כדי להשפיע באופן ממשי על זכויות הצדדים או שעלול להיגרם לצד להליך נזק של ממש, או שעלול להתנהל הליך מיותר או בדרך שגויה.

(א1)על אף הוראות סעיף קטן (א), לא תינתן רשות ערעור על סוגי החלטות ששר המשפטים קבע, בצו, בהתייעצות עם שר התעשייה המסחר והתעסוקה, ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת; נקבע סוג החלטה בצו כאמור, יחול הצו על החלטה שהתקבלה לאחר תחילתו.

(ב) פסק דין של בית-דין אזורי לפי סעיף 24(ב) ניתן לערעור לפני בית-הדין הארצי; בערעור כאמור ידון בית-הדין הארצי בשלושה שופטים בלבד, ויחולו בו סדרי הדין ודיני הראיות החלים בערעורים פליליים בבית-משפט.

(ג) פסק-דין בערעור לפי סעיף קטן (ב) דינו לענין ערעור נוסף כדין פסק-דין של בית-משפט מחוזי בערעור פלילי.

סמכויות הרשם

[תיקונים: התשל"א, התשל"ג, התשל"ה, התש"ם, התשמ"א, התשנ"ב, התשע"ב (מס' 5), התשע"ד]

27. (א) סמכויותיו ותפקידיו של הרשם וערעור על החלטותיו יהיו בהתאם לסעיפים 86, 87, 88, 89, 90(1) עד 90(11), 91, 95, 96, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 105א ו-105ג לחוק בתי המשפט, בתיאומים ובשינויים המחוייבים לפי הענין.

(ב) (1) בנוסף לאמור בסעיף קטן (א) תהיה גם לרשם הסמכות הנתונה לבית-דין אזורי בתובענות לשכר עבודה כמשמעותו בחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958, בתובענות לקצבה כמשמעותה בחוק האמור, למעט תובענות שענינן עצם הזכאות לקצבה, וכן בכל תובענה כספית אחרת שבין עובד למעסיקו שעניינה הזכויות שהעובד זכאי להן עקב עבודתו, לפי חוק, הסכם קיבוצי, או לפי צו הרחבה כמשמעותו בחוק הסכמים קיבוציים, המנויים בתוספת החמישית, ובלבד שסכום התובענה אינו עולה על 50,000 שקלים חדשים, והחלטת בית הדין האזורי בערעור על החלטת הרשם לפי סעיף קטן זה תהיה נתונה לערעור נוסף ברשות לפני בית הדין הארצי בשאלה משפטית; הרשות יכול שתינתן בגוף החלטת בית הדין האזורי או מאת נשיא בית הדין הארצי או סגנו.

(2) רשם בית דין אזורי רשאי לתת צו המחייב מעסיק למסור לעובד מסמכים שחובה על מעסיק להנפיק על פי חוק.

(ב1) שר המשפטים ושר התעשייה, המסחר והתעסוקה, בהתייעצות עם נשיא בית הדין הארצי, עם ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה ועם ארגונים ארציים של מעבידים שלדעת השרים הם יציגים ונוגעים בדבר ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאים בצו להגדיל את הסכום הנקוב בסעיף קטן (ב); תובענה לשכר עבודה או לקצבה או תובענה כספית אחרת כמשמעותה בסעיף קטן (ב) שהגדלת הסכום כאמור הוסיפה לסמכותו של רשם וערב תחילתו של הצו היתה תלויה ועומדת לפני בית דין אזורי לעבודה, ולא החלו בשמיעת עדים, רשאי שופט של בית הדין להעבירה לדיון לפני רשם.

(ב2) תובענה לשכר עבודה הכוללת פיצוי הלנת שכר כמשמעותו בסעיף 17 לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958, וכן תובענה לקצבה הכוללת פיצוי הלנת קצבה כמשמעותו בסעיף 16(ג) לחוק האמור יראו לענין הסכום הנקוב בסעיף קטן (ב) כאילו לא כלול בה פיצוי כאמור.

(ב3) שר המשפטים רשאי, בצו, בהסכמת שר התעשייה המסחר והתעסוקה, לאחר התייעצות עם נשיא בית הדין הארצי ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לשנות את התוספת החמישית.

(ג) שר המשפטים רשאי, לאחר התייעצות עם שר התעשייה, המסחר והתעסוקה, לקבוע בתקנות סמכויות ששופט בית דין אזורי יהיה רשאי להעביר לרשם. תקנות המסמיכות רשם לעשות כל דבר שבסדרי דין ונוהג טעונות את אישורה של ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.

בוררות

(תיקון התש"ן)

28. שום דבר בחוק זה לא יתפרש כאילו הוא בא למנוע מסירת ענין פלוני לבוררות; אולם אם נושא הבוררות היחיד היה ענין שיש בו לבית הדין סמכות ייחודית, יהיו לבית הדין סמכויות בית המשפט בבוררות וכן תהא לבית הדין סמכות ייחודית לדון בתובענה שעילתה בפסק של בוררות כאמור.

סמכות למתן סעד

29. (א) בית דין אזורי, או בית הדין הארצי כשאינו דן בערעור, מוסמכים ליתן כל סעד שבית משפט מחוזי מוסמך לתיתו, ובתחום סמכותם כוחם ככוחו של בית המשפט המחוזי.

(ב) בית הדין הארצי הדן בערעור מוסמך לתת כל סעד שבית המשפט העליון כבית משפט לערעורים מוסמך לתיתו, ובתחום סמכותו כוחו ככוחו של בית המשפט העליון.

זכות התערבות בהליכים

30. (א) ראה היועץ המשפטי לממשלה, שבהליך פלוני שלפני בית הדין כרוכים או נפגעים, או עלולים להיות כרוכים או נפגעים, זכות של מדינת ישראל, או זכות ציבורית או ענין ציבורי, רשאי הוא, לפי ראות עיניו, להתייצב באותו הליך ולהשמיע דברו, או להסמיך במיוחד את נציגו לעשות זאת מטעמו.

(ב) ארגון עובדים או ארגון מעבידים שהוא צד להסכם קיבוצי רשאי להתייצב בכל הליך שלפני בית הדין שבו נתון אותו הסכם קיבוצי לפירוש, להשמיע את טענותיו.

דיון מהיר

[תיקונים: התש"ן, התשס"ז, התשע"ב (מס' 5), התשע"ד]

31. (א) בתובענה כאמור בסעיף 24(א)(1) או (3) לתשלום סכום שלא יעלה על הסכום[2] שקבעו שר התעשייה, המסחר והתעסוקה ושר המשפטים ידון בית דין אזורי בדרך של דיון מהיר על-פי הוראות סעיף זה; הסכום האמור ייקבע על-ידי השרים בהתייעצות עם נשיא בית הדין הארצי, עם

---

[2]. הסכום המעודכן הוא 39,500 ש"ח, החל מיום 1.1.2025 (ראו ב"דינים" תקנות בית הדין לעבודה (קביעת סכום התביעה בדיון מהיר), התש"ן-1990).

ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה ועם ארגונים ארציים של מעבידים שלדעת השרים הם יציגים ונוגעים בדבר, ובאישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

(ב) בדיון מהיר לא יהיה בית הדין כפוף לסדרי הדין, והוא יפעל בדרך הנראית לו מועילה ביותר להכרעה צודקת ומהירה.

(ג) בדיון מהיר תהיה לבית הדין האזורי סמכות לפסוק לדין או בהסכמת בעלי הדין - לפשרה.

(ד) פסק דין של בית דין אזורי בדיון מהיר אינו נתון לערעור, אלא אם כן נשיא בית הדין הארצי או סגנו או שופט של בית הדין הארצי שנתמנה לכך על-ידי הנשיא נתנו לכך רשות.

(ה) בית דין אזורי רשאי, בין מיזמתו ובין לבקשת צד, להפסיק את הדיון המהיר מבלי לפסוק בו, אם מצא כי נושא הדיון, הבעיות השנויות במחלוקת, או היקף הראיות הדרושות לבירור הענין אינן מאפשרות דיון מהיר או שמן הצדק להפסיק את הדיון המהיר מבלי לפסוק בו. הופסק הדיון המהיר כאמור - ימשיך בית הדין האזורי לדון בתובענה בדרך הרגילה.

(ו) בית דין אזורי רשאי, בהסכמת בעלי הדין, להעביר את הדיון בתובענה כאמור בסעיף קטן (א) לבורר שהסכים לדון בענין בלי לקבל שכר; שופט או נשיא בית דין אזורי או סגנו, או רשם, הכל לפי הענין, רשאים לעשות כן אף בטרם החל הדיון לפני בית הדין האזורי; הוראות חוק הבוררות, התשכ"ח 1968, למעט סעיפים 23 עד 29 ו-31 עד 35 יחולו על בוררות לפי סעיף זה, ככל שהן נוגעות לענין, אולם -

(1) כל מקום שנאמר בו "בית המשפט" ייקרא כאילו נאמר "בית דין אזורי לעבודה";

(2) דין פסק בורר לפי סעיף קטן זה, פרט לערעור, כדין פסק דין של בית דין אזורי.

(ז) (בוטל).

(ח) לענין סעיף זה, "בית דין אזורי" - לרבות רשם של בית הדין בענין שבתחום סמכותו.

ראיות

32. בית הדין לא יהיה קשור בדיני הראיות אלא בדיון על פי סעיפים 24(ב) ו־26(ב).

סדרי-הדין

33. בכל ענין של סדר-דין שאין עליו הוראה אחרת בחוק זה או בתקנות לפיו, ינהג בית הדין בדרך הנראית לו טובה ביותר לעשיית משפט צדק.

ייצוג

34. בבית הדין רשאי בעל-דין להיות מיוצג על ידי מי שקבע לכך ארגון עובדים או מעבידים שהמיוצג חבר בו; הייצוג יהיה על פי הרשאה מיוחדת בלבד, ואולם הודעה של המיוצג שנרשמה בפרוטוקול, והאומרת שהוא חבר בארגון עובדים או מעבידים, לפי הענין, והוא מסכים להיות מיוצג על ידי מי שקבע לכך הארגון, דינה - לענין סעיף זה, כדין הרשאה מיוחדת.

פטור ממס בולים

35. הרשאה, הן לעורך-דין והן לאדם אחר, לייצג בעל-דין בהליך לפני בית הדין - פטורה ממס בולים ומכל תשלום חובה אחר.

החלטת בית הדין

(תיקון התשנ"ז)

36. החלטה של בית הדין, ופסק הדין בכלל זה, תינתן בכתב בידי כל אחד מחברי המותב שישבו לדין, ובדן יחיד - בידי השופט שישב לדין.

הוצאה לפועל

37. פסק-דין של בית הדין דינו, בכל הנוגע להוצאה לפועל, כדין פסק-דין של בית-משפט, והוראות חוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967, והתקנות לפיו, יחולו בשינויים המחוייבים.

בזיון בית הדין

38. לשופט יהיו כל הסמכויות על פי סעיפים 5 עד 8 לפקודת בזיון בית המשפט, בשינויים המחוייבים, ולענין סעיף 8 לפקודה יהיו לבית הדין הארצי, במותב של שלושה שופטים, הסמכויות של בית המשפט העליון.

תחולה והוראות

[תיקונים: התשמ"ה, (מס' 2), התשנ"ב התשס"א (מס' 4), התשע"ב (מס' 5)]

39. סעיפים 68 עד 81, 82(ב) ו-82א [3] לחוק בתי המשפט ותקנות שהותקנו לפי סעיף 73 לחוק האמור, יחולו על בית הדין בשינויים המחוייבים, אלא שסמכות נשיא בית המשפט העליון לפי הסעיפים האמורים, למעט הסמכות לפי סעיף 72, תהיה מסורה לנשיא בית הדין הארצי, ולעניו סעיף 77 לאותו חוק יהיה בית הדין מוסמך לדון רק בתובענות שבתחום סמכותו העניינית.

טענת פסלות

(תיקון התשנ"ב)

39א. הוראת סעיף 77א לחוק בתי המשפט תחול בשינויים המחוייבים על השופטים, הרשמים ונציגי הציבור של בית הדין; ערעור כאמור בסעיף 77א(ג) יהיה לפני בית הדין הארצי, וידון בו נשיא בית הדין הארצי, או מותב של שופטי בית הדין הארצי, או שופט אחד, הכל כפי שיקבע הנשיא.

משמר בתי המשפט

(תיקון התשע"ו)

39ב. איש משמר בתי המשפט ימלא את תפקידי משמר בתי המשפט לפי פרק ג'1 לחוק בתי המשפט גם לגבי בית הדין, ויהיו נתונות לו לשם כך הסמכויות לפי הפרק האמור, בשינויים המחויבים.

תחילה

40. תחילתו של חוק זה היא ביום י"ח באלול התשכ"ט (1 בספטמבר 1969).

---

[3]. המילים "דישה ו-82א" הוספו בתיקון התשס"א (מס' 4). הוראת התיקון בספר החוקים לא פירטה באיזה סעיף בחוק יש להוסיף מילים אלה, אך נראה שזהו הסעיף לו התכוון המחוקק.

הוראות מעבר

41. הליכים שערב תחילתו של חוק זה היו תלויים ועומדים לפני בית-משפט, בית הדין לביטוח לאומי, או רשות אחרת שבית הדין בא במקומה מכוח התיקונים שבתוספת הראשונה, ינהגו בהם כאילו לא נכנס חוק זה לתקפו.

דין המדינה

(תיקונים: התש"ם, התשע"ד)

42. לענין חוק זה דין המדינה כדין כל מעסיק אחר ובית הדין רשאי ליתן סעד נגד המדינה גם בדרך צו מניעה או ביצוע בעין.

ביצוע ותקנות

[תיקונים: התש"ם, התשמ"ט, התשע"ב (מס' 3), התשע"ב (מס' 5)]

43. (א) שר המשפטים ושר התעשייה, המסחר והתעסוקה ממונים על ביצוע חוק זה והם רשאים להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

(ב) שר המשפטים רשאי, לאחר התייעצות עם שר התעשייה, המסחר והתעסוקה, להתקין תקנות בדבר סדר הדין בבית הדין, לרבות תקנות בדבר ערעורים וכן תקנות בדבר -

(1) מועדים לישיבות הרגילות של בית הדין;

(2) פרסום פסקי-דין;

(3) אגרות בית-דין ופטור מהן;

(4) הטלת הוצאות משפט, הערכתן וקביעת שכר-טרחה של עורכי הדין ששופט או רשם רשאים להקציב להם בעד פעולותיהם לפני בית הדין;

(5) סעד משפטי;

(6) תשלום לנציגי-ציבור;

(7) דמי נסיעה, אוכל ולינה ושכר-בטלה של עדים;

(8) הארכת מועדים לעשיית דבר שבסדרי דין או שבנוהג, אף אם נקבעו בחיקוק;

(9) קביעת שיעורי התשלומים שרשאי בית דין או רשם לחייב בהם בעל דין בהליך אזרחי עבור רישום פרוטוקול הדיון, בין ידנית ובין במכשיר הקלטה או באמצעים אחרים (להלן - התשלומים), לרבות -

(1) סוגי ההליכים בהם ניתן להטיל את התשלומים;

(2) דרכי גביית התשלומים;

(3) מועדי הטלתם של התשלומים, תוך מתן אפשרות להטילם לפני ההליך, במהלכו או עם סיומו וכן לשנות עם סיום ההליך החלטה שניתנה קודם לכן לענין זה;

(4) התחשבות ביכולתו הכספית של בעל הדין;

(5) קביעת אגרה מיוחדת שתיועד למימון רישום פרוטוקולים כאמור בפסקה (9), ותשולם על-ידי בעל דין בדרך שתיקבע בתקנות.

(11)[4] בית הדין שתהא נתונה לו הסמכות המקומית לדון בבקשה בעניין פרסום שם חשוד לפי סעיף 70(ד1)(2)(א), (ה) או (ה1) לחוק בתי המשפט, לרבות בקשה כאמור המוגשת לאחר שעות העבודה הרגילות של בית הדין, על אף האמור בסעיף 70א(א) ו-(ב) לחוק בתי המשפט;

(ג) תקנות לפי סעיף קטן (ב)(9) עד (11) טעונות אישורה של ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת.

תוספת ראשונה

(סעיף 24(א)(5))

תיקון חוק הביטוח הלאומי

1. תיקון עקיף בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח-1968 (התיקון שולב בחוק).

תיקון חוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה)

2. תיקון עקיף בחוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה), התש"ט-1949 (התיקון שולב בחוק).

תיקון חוק שירות המדינה (גימלאות)

3. תיקון עקיף בחוק שירות המדינה (גימלאות), התשט"ו-1955 (התיקון שולב בחוק).

תיקון חוק שירות התעסוקה

4. תיקון עקיף בחוק שירות התעסוקה, התשי"ט-1959 (התיקון שולב בחוק).

תיקון חוק הגנת השכר

(תיקון התשל"א)

5. תיקון עקיף בחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958 (התיקון שולב בחוק).

תיקון חוק ארגון הפיקוח על העבודה

6. תיקון עקיף בסעיף 7 לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ר-1954. (התיקון שולב בחוק).

תיקון חוק שעות עבודה ומנוחה

7. תיקון עקיף בסעיף 30(ב) לחוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951. (התיקון שולב בחוק).

---

[4]. ס"ק 43(ב)(11) הוסף בתיקון התשע"ב (מס' 3) על אף שלא קיים ס"ק (10).

תיקון חוק שכר שווה לעובדת ולעובד

8. תיקון עקיף בחוק שכר שווה לעובדת ולעובד, התשכ"ד–1964. (התיקון שולב בחוק).

תיקון חוק הגימלאות לנפגעי ספר

9. תיקון עקיף בסעיף 10 לחוק הגימלאות לנפגעי-ספר, התשי"ז–1956. (התיקון שולב בחוק).

תיקון חוק התגמולים לנפגעים בהצלת נפש

10. תיקון עקיף בסעיף 6 לחוק התגמולים לנפגעים בהצלת-נפש, התשכ"ה–1965. (התיקון שולב בחוק).

תיקון חוק חופשה שנתית

11. תיקון עקיף בסעיף 14(ב) לחוק חופשה שנתית, התשי"א–1951. (התיקון שולב בחוק).

תיקון חוק שירותי הכבאות

12. תיקון עקיף בחוק שרותי הכבאות, התשי"ט–1959. (התיקון שולב בחוק).

[תיקונים: התשנ"ד, התשנ"ה, התשנ"ו (מס' 2), התשנ"ח, התשנ"ח (מס' 2), התשס"א, התשס"א (מס' 2), (מס' 3), התשס"ב, התשס"ו, התשס"ח, התשע"ב, התשע"ב (מס' 4), התשע"ה, התשע"ז, התשע"ז (מס 2)]

תוספת שניה

(סעיף 24(ב))

פקודת מחלקת העבודה, 1943

פקודת תאונות מחלות משלוח-יד (הודעה), 1945

פקודת הבטיחות בעבודה, 1946

חוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה), התש"ט–1949

חוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א–1951

חוק חופשה שנתית, התשי"א–1951

חוק איסור אפיית-לילה, התשי"א–1951

חוק חמרי-נפץ, התשי"ד–1954

חוק החניכות, התשי"ג–1953

חוק עבודת הנוער, התשי"ג–1953

חוק שירות לאומי, התשי"ג–1953 – (נמחק)

חוק עבודת נשים, התשי"ד–1954

חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד–1954

חוק הגנת השכר, התשי"ח–1958

חוק שירות התעסוקה, התשי"ט–1959

חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט–1959

חוק שירות עבודה בשעת-חירום, התשכ"ז–1967

חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח–1967

תקנות המלאכות והתעשיות (הסדרתן) (נפט) – 1934

חוק שכר מינימום, התשמ"ז–1987

חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח–1988

חוק עובדים זרים (איסור העסקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים), התשנ"א–1991

חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד–1994

סימן א' לפרק ו' לחוק יישום ההסכם בדבר רצועת עזה ואזור יריחו (הסדרים כלכליים והוראות שונות) (תיקוני חקיקה), התשנ"ה–1994

חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו–1996

פרק ד' לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח–1998

סעיף 8 לחוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח–1998

סעיף 29 לחוק מידע גנטי, התשס"א–2000

חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז–1957

חוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות, התשס"א–2001

חוק הודעה לעובד ולמועמד לעבודה (תנאי עבודה והליכי מיון וקבלה לעבודה), התשס"ב–2002

חוק הגנה על עובדים בשעת חירום, התשס"ו–2006

סעיף 5א לחוק הגנה על עובדים (חשיפת עבירות ופגיעה בטוהר המידות או במינהל התקין), התשנ"ז–1997

סעיפים 24, 31, 32, 33, 35, 36 ו–37 לחוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, התשע"ב–2011

חוק איסור קבלת ביטחונות מעובד, התשע"ב–2012

פרק ב' לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו–2018), התשע"ז–2016

[תיקונים: התשע"ב (מס' 5), התשע"ג, התשע"ז (מס' 3)]

תוספת שלישית

(סעיפים 18(ב)(1) ו־(ה) ו־20(א1)(1))

(1) ערעור על החלטה או קביעה לפי חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה–1995 (בפרט זה – חוק הביטוח הלאומי), כמפורט להלן:

(א) קביעה של דרגת נכות, דרגת אי־כושר להשתכר, מוגבלות בניידות או רמת תלות, לפי הסכם שנערך לפי סעיף 9 לחוק הביטוח הלאומי;

(ב) החלטה של ועדה רפואית לעררים לפי סעיף 123 לחוק הביטוח הלאומי;

(ג) החלטה של ועדה רפואית לעררים, החלטה של ועדה לעררים והחלטה של ועדה לעררים לשירותים מיוחדים, לפי סעיף 213 לחוק הביטוח הלאומי;

(ד) החלטה של ועדה לעררים לילד נכה לפי סעיף 222(ד) לחוק הביטוח הלאומי;

(ה) החלטה של ועדה לעררים לעניין מצב תפקודי לפי סעיף 230ב לחוק הביטוח הלאומי;

(2) ערעור על החלטה של ועדה רפואית לעררים לפי סעיף 7 לחוק תגמולים לאסירי ציון ולבני משפחותיהם, התשנ"ב–1992;

(3) ערעור על החלטה של ועדה רפואית לעררים לפי סעיף 5(ד) לחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל–1970;

(4) ערעור על החלטה של המוסד לביטוח לאומי בדבר תשלום קצבה חודשית לפי סעיף 7א לחוק לפיצוי נפגעי עירוי דם (נגיף האיידס), התשנ"ג–1992;

(5) תובענה לפי סעיף 6 לחוק המסייעים לנטרול תוצאות אסון צ'רנוביל, התשס"א–2001;

(6) ערעור על החלטה של ועדת ערעור לפי סעיף 17(ה) לחוק חומרי נפץ, התשי"ד–1954;

(7) ערעור על החלטה של ועדה רפואית לפי סעיף 14(ב) לחוק לפיצוי נפגעי גזזת, התשנ"ד–1994;

(8) תובענה לפי סעיף 5 לחוק שירותי רווחה (זכויות נשים ששהו במקלט לנשים מוכות) התשע"ג–2012.

[תיקון התשע"ב (מס' 5)]

תוספת רביעית

(סעיפים 18(ד) ו־(ו) ו־20(ב))

(1) לבדוק אם כתבי הטענות ערוכים כדין;

(2) להתיר תיקון כתבי טענות או להורות על כך;

(3) לערוך רשימת הפלוגתות;

(4) לקבוע את שלבי הדיון בתובענה ואת הסדר שבו יתבררו שאלות שבעובדה ושבמשפט;

(5) ליתן צווים לעיקול נכסים או לעיכוב יציאה מן הארץ;

(6) ליתן פסק דין במעמד צד אחד בתובענה שנתבע אינו מתגונן בה או ליתן החלטה במעמד צד אחד בבקשה שמשיב אינו משיב לה, כנגד אותו נתבע או משיב, למעט בהליך של סכסוך קיבוצי, וכן לבטל פסק דין או החלטה שניתנו כאמור;

(7) ליתן פסק דין במעמד צד אחד למחיקת תובענה או בקשה כשהתובע או המבקש אינו מתייצב לדיון, למעט בהליך של סכסוך קיבוצי;

(8) למחוק תובענה או בקשה, על פי בקשת התובע או המבקש;

(9) ליתן פסק דין בנוסח מוסכם אם הסכימו בעלי הדין למתן פסק דין כאמור, אף אם הסכימו בעלי הדין לגופו של עניין בלבד ולא על סכום הוצאות המשפט, וכן ליתן, לבקשת בעלי הדין, תוקף של פסק דין להסדר פשרה שעשו ביניהם;

(10) להאריך, מטעמים מיוחדים שיירשמו, מועד או זמן שנקבע בחיקוק או להאריך מועד שקבע בית הדין או רשם, לעשיית דבר שבסדר דין או שבנוהג;

(11) להעביר הליך לבית דין אחר, אם מצא שאין הוא יכול לדון בו מחמת שאינו בסמכותו המקומית;

(12) לדון ולהחליט בבקשה לעיכוב ביצוע של פסק דין, למעט בהליך של סכסוך קיבוצי;

(13) להורות כל הוראה לסדר הדין שיש בה כדי לפשט את הדיון או להקל עליו;

(14) לדון ולהחליט בבקשות שהוגשו עד לתחילת שלב ההוכחות בהליך, בעניינים שאינם מנויים בתוספת זו, למעט בהליך של סכסוך קיבוצי ובבקשות לדחייה על הסף;

(15) נוסף על האמור בפרט (5), לדון ולהחליט בבקשות למתן סעד זמני, עד לתחילת שלב ההוכחות בדיון בבקשה למתן סעד זמני, למעט בהליך של סכסוך קיבוצי;

(16) להפעיל סמכות או למלא תפקיד הנתונים לרשם בית דין לפי סעיף 27(א), ושאינם מנויים בפרטים (1) עד (15).

[תיקונים: התשע"ב (מס' 5), התשפ"ה]

תוספת חמישית

(סעיף 27(ב)(1) ו־(ב3))

(1) חוק הגנת השכר, התשי"ח–1958;

(2) חוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א–1951;

(3) חוק חופשה שנתית, התשי"א–1951;

(4) חוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג–1963;

(5) חוק שכר מינימום, התשמ"ז–1987;

(6) חוק דמי מחלה, התשל"ו–1976;

(7) חוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת בן זוג), התשנ"ח–1998;

(8) חוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת הורה), התשנ"ד–1993;

(9) חוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת ילד), התשנ"ג–1993;

(10) חוק דמי מחלה (היעדרות עקב היריון ולידה של בת זוג), התש"ס–2000;

(11) חוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות, התשס"א–2001;

(12) הסכם קיבוצי או צו הרחבה של הסכם קיבוצי כללי או כללי–ענפי בדבר תשלום דמי הבראה;

(13) הסכם קיבוצי או צו הרחבה של הסכם קיבוצי כללי או כללי–ענפי בדבר השתתפות מעביד בהוצאות נסיעה לעבודה וממנה;

(14) הסכם קיבוצי או צו הרחבה של הסכם קיבוצי כללי או כללי–ענפי בדבר תשלום תוספת יוקר;

(15) הסכם קיבוצי או צו הרחבה של הסכם קיבוצי כללי או כללי–ענפי בדבר דמי חגים;

(16) הסכם קיבוצי או צו הרחבה של הסכם קיבוצי כללי או כללי–ענפי בדבר ימי אבל;

(17) הסכם קיבוצי או צו הרחבה של הסכם קיבוצי כללי או כללי–ענפי בעניין פנסיה;

(18) חוק הודעה לעובד ולמועמד לעבודה (תנאי עבודה והליכי מיון וקבלה לעבודה), התשס"ב–2002.

גולדה מאיר	יעקב ש. שפירא	יוסף אלמוגי
ראש הממשלה	שר המשפטים	שר העבודה

שניאור זלמן שזר

נשיא המדינה